

1. UVOD

Kvalitet proizvoda je strateški cilj i glavni faktor konkurentnosti preduzeća. Implementacija koncepta potpunog upravljanja kvalitetom postaje ključni elemenat strategije menadžmenta u ostvarenju profitabilnog poslovanja na dugi rok. Kroz smanjenje troškova nekvalitete proizvođač nastoji smanjiti troškove proizvodnje proizvoda. Upravljanje troškovima kvaliteta znači obezbijediti menadžmentu kvalitetnu informacijsku bazu po aktivnostima i mjestima gdje, kako i kada koji troškovi kvaliteta nastaju, što omogućava decentralizovani oblik organizacije po aktivnostima. Cilj upravljanja troškovima kvaliteta je da se poveća ulaganje u troškove za kvalitet a smanji troškove nastale zbog nekvalitete.

U uslovima koje nameću globalni procesi potrebno je uvođenje novog pristupa upravljanju troškovima. Osiguranje informacijske osnovice za upravljanje troškovima zadatak je računovodstva, koje je uvijek moralo da se prilagođava promjenama u privrednom sistemu i njegovom okruženju. U savremenim uslovima to znači da računovodstvo mora osigurati informacije relevantne za osiguranje održivog razvoja i za provođenje kontinuiranog poboljšanja kvalitete.

Istraživanje je usmjereno na upoznavanje pretpostavki i iznalaženje mogućnosti značajnih za oblikovanje metodološke osnovice obuhvatanja troškova, pri čemu se jednako značenje daje informacijama iz okruženja i onima koje nastaju u procesima i aktivnostima unutar poslovnog sistema. Oblikovanje kataloga informacija o troškovima mora se temeljiti na informacijskim zahtjevima menadžmenta, uvažavajući njegove potrebe i interese. Računovodstvo postaje nezaobilazan izvor informacija, i daje odgovore na mnogobrojna otvorena pitanja ekonomskih učinaka ulaganja u viši nivo kvalitete procesa i učinaka.

Ovaj rad sagledava pitanja menadžmenta rizika i osiguranja. Definisan je pojam upravljanja rizikom, predstavljeni su najvažniji ciljevi ovog procesa, date su glavne karakteristike, prednosti i nedostaci osnovna tri metoda upravljanja rizikom. Poseban akcenat stavljen je na osiguranje kao jedan od najčešće korišćenih pristupa u menadžmentu rizika. Prikazana je i matrica za donošenje odluka pri izboru adekvatnog metoda upravljanja rizikom. Osiguranje od svojih početaka ima globalni karakter te kao finansijska djelatnost zauzima važno mjesto u ekonomiji svake države. Riječ je o kompleksnom sistemu koji čine dva temeljna obilježja – prenos rizika od pojedinca na skupinu ili zajednicu rizika te raspodjela gubitaka na izjednačenoj osnovici na sve članove skupine.

U uslovima globalizacije i stvaranja jedinstvenog svjetskog tržišta, rizik postaje neodvojiva komponenta ekonomske aktivnosti, pa se preduzeća moraju osposobiti da što bezbjednije prežive potrese i što efikasnije iskoriste šanse koje nastaju iznenadnim promjenama u spoljnim faktorima. Upravo iz ovog razloga upravljanje rizikom postaje neophodan segment cjelokupnog upravljanja preduzećem, jer neuspjeh i propusti u ovoj oblasti često ozbiljno ugrožavaju opstanak preduzeća. U današnje vrijeme nivo rizika je u porastu zbog izloženosti globalnim političkim, privrednim, finansijskim, tehnološkim i socijalnim uticajima. U slučaju ostvarivanja rizika menadžeri vrijeme posvećuju sanaciji nastalih gubitaka umjesto novim, profitabilnim

projektima. Neočekivani gubici negativno utiču kako na kreditni rejting, tako i na ugled menadžera i firme u javnosti. Usled ne postojanja sistema upravljanja rizicima brojne organizacije u svijetu pretrpjele su značajne finansijske gubitke. Za svaku organizaciju nužno je uspostaviti sistem upravljanja rizicima kao strukturnog sistema upravljanja u cjelini. Oko procesnih karakteristika rizika postoji visok stepen saglasnosti među autorima, dok u konceptualizaciji pojma postoje razlike. Problem upravljanja rizicima je globalni problem koji zahtijeva globalna rješenja. Bez upravljanja rizicima poslovanja održivi uspjeh nije realan.